

EK-2.1

SAĞLIK VE İLAÇ PANELİ TIBBİ CİHAZ, ALET VE MALZEME GRUBU UZMAN GÖRÜŞÜ

1. Sektöre ilişkin, önümüzdeki yirmi yıl içindeki değişiklikleri belirleyecek temel eğilimler ve itici güçler nelerdir?

- En temel itici güç sağlığa olan zorunlu ihtiyaçtır.
- İkincil olarak teknolojik ve sosyo-ekonomik temel eğilim ve itici güçler olarak ikiye ayrılmalıdır:

a. Teknolojik Açıdan;

- Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerleme
- Biyouyumluluk (biocompatibilite) ve biyomühendislik (bio engineering) üzerine yapılan araştırmalar sonucu malzeme bilimindeki teknolojik ilerleme
- Tıbbi genetik ve moleküler biyoloji alanındaki ilerleme (tissue engineering)
- Non-invasive (cilt üstü tanı ve tedavi) yöntemlere olan yönelme
- Kontrol, robotik ve laser kontrol teknolojilerindeki ilerleme

b. Sosyo-ekonomik Açıdan;

- Tedavi maliyetlerinin aynı zamanda işgücü kaybı ile ilişkilendirilmesi, sağlık sigorta sistemi ihtiyacı ve tek kullanımlık malzemelerin kullanımındaki artış ve bağlı olarak sağlık harcamalarının kontrolü ihtiyacı
- Hızlı nüfus artışının pozitif ve negatif etkileri
- Standardizasyon çalışmaları ve kontrol mekanizmalarının zorunluluk haline gelmesi
- Eğitim seviyesinin yükseltilmesi çalışmaları ve sağlık sektöründeki zorunlu bilinçlendirme
- Çevreye duyarlılık bilincinin artması
- KOBİ stratejileri ve beraberinde gelebilecek sağlık sektöründeki yan sanayi oluşumu
- Savaş olasılığı, savunma sanayii yatırımları ve beraberinde gelebilecek çözüm ve zorunluluklar

2. Bu eğilim ve itici güçler de dikkate alındığında sektöre ilişkin Türkiye' nin güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

Güçlü yönler:

- Yeniliğe açık genç, kalabalık ve dinamik bir nüfusa sahip olunması
- Hali hazırda ülkemizde kullanılan teknolojilerden yararlanabilme olasılığı (know-how alımı ve reverse engineering)
- Sayıları fazla olmamakla birlikte eğitim kalitesi yüksek ve araştırma olanakları bulunan üniversitelerin bulunması
- Tıbbi cihaz ve malzemelerinin üretimini yapan firmaların bulunması ve bunların bilgi birikimi
- Özellikle kaliteli ve vasıflı işgücünün halen ucuz olması

Zayıf yönler:

- Ekonomik zayıflık ve beraberinde gelen zorunluluklar
- Günümüze kadar yeterli teknolojik ilerlemenin olmayışı ve bu alanlara yapılan yatırımların az olması
- Sağlık sektöründe yeterli ve belirli bir standardizasyonun olmaması
- Sanayi – üniversite işbirliğinin oturtulmamış olması
- Her alandaki verimsiz ve hantal bürokrasi
- Üretimin belirli alanlarda ve sınırlı oranlarda yapılması; bununla birlikte yarı mamül veya hammadde açısından dışarıya olan yüksek bağımlılık
- Hasta haklarının, hizmeti veren personelin haklarının yeterince sorgulanamaması ve denetim mekanizmasının bulunmaması
- Hastaların ve hizmeti veren personelin eğitim seviyesinin düşüklüğü

3. Sektöre ilişkin, Türkiye açısından ileriye yönelik tehdit ve fırsatlar nelerdir?

Tehditler:

- Avrupa Birliği üyesi olma durumunda birlik içerisindeki düzenlemeler ve engeller
- Standardizasyon eksikliği
- Yüksek teknolojiye sahip ürünlerin üreticilerinin tekelleşme çalışmaları, bu firmaların rekabet durumunda kendi üretim hacimleri ve diğer pazarlarındaki karlılıklarından yararlanabilecek olması
- Eğitim eksikliği ve çalışan haklarına yönelik yetersizlikler; beyin göçü
- Yerli ürün ve üreticilerine karşı güven eksikliği

Fırsatlar:

- Biyomühendislik, biyoyumluluk, doku mühendisliği v.b. alanların yabancı ülkeler için de gelişime açık bulunması
- Kalabalık ve hızlı artan nüfus; bunun beraberinde getirdiği yerel ve doğal hacimli potansiyel Pazar
- Coğrafik avantaj; belirli bir bölgede bir ülke dışında teknolojik olarak gelişmiş bir ülkenin bulunmaması, buralara erişimin kolay olması
- Yurtdışında çalışan, konularında uzman birçok kişinin doğrudan veya dolaylı olarak sektöre olabilecek katkıları
- Savunma sanayiine yapılan yatırımlar ve beraberinde gelen yüksek teknolojik üretim yapan firmalardan yararlanabilme olasılığı
- Yerli üreticinin az da olsa bir bilgi birikiminin bulunması

4. Yapılan bu değerlendirmeler ışığında 2023 yılında, sektöre ilişkin Türkiye' nin vizyonu ne olmalı?

İnsanı ve insan sağlığını birinci önem önceliğine yükseltmek yolunda gerekli tedbirleri almış bir Türkiye:

- Vatandaşlarının çağın gereklerine uygun sağlık ve tedavi standartlarını karşılayabilecek,
- Hammadde-üretim-teknoloji- bilgi birikimi ve üretim kapasitesine sahip;
- Dış pazarlarda teknoloji ve pazarlama konusunda rekabet edebilecek;
- Çağı ve gelişimi yakından takip edebilecek teknolojik ve ekonomik güce sahip; birleşmiş, uzmanlaşmış güçlü tıbbi kurum ve kuruluşlar oluşturmak.

Bu ana hedeften başka aşağıda detaylandırılmamış olan fakat yine de vizyon içerisinde farklı yönlerden de incelenmesi gereken konular vardır:

- Hizmeti alan ve veren tarafların eğitimi
- Bilgi-bilişim sistemleri
- İstatistiki bilgi akışı
- Planlama
- Sanayi ve üniversite işbirliği
- Ar-ge desteği ve bilgi birikimi
- Sektörel standardizasyon
- Sektörel çalışma şartları
- Emek yoğun ve teknolojik üretimlerin paralelleştirilmesi

5. Bu vizyonun gerçekleştirilebilmesi için hangi sosyo-ekonomik hedeflere ulaşmamız gerekmektedir?

- İstikrarlı bir ekonomi
- Kişi başı milli gelir seviyesinin sağlık harcamalarını rahatlıkla finanse edebilecek bir seviyeye ulaşması
- Sağlık konusundaki standartların belirlenerek hizmeti alan ve veren ilişkilerinin düzenlenerek tarafların bilinçlendirilmesi
- Sağlık sigorta sisteminin yeniden yapılandırılması ve bu sayede her bireye yeterli oranda ve kaliteli sağlık hizmeti verilmesi
- Etkili ve kontrollü bir nüfus artışı planlaması
- İthalat rejimlerinin düzenlenerek malzemelerin kontrolü ve belirli oranlarda yerli üreticinin korunması
- Teknolojik üretime yönelik çalışmalarını destekleyici düzenlemeler

6. Bu sosyo-ekonomik hedeflere ulaşmak için sahip olmamız gereken teknolojiler nelerdir?

Bilgi ve enformasyon teknolojileri; doğru ve hızlı istatistik

- Elektronik (dijital ve analog) teknolojiler
- Genetik ve moleküler biyoloji
- Biyomühendislik, biyoyumlu malzeme üretim ve işlenmesi teknolojileri
- Kontrol ve robotik teknolojileri
- Lazer teknolojileri
- Nanoteknoloji

7. Bu teknolojiler açısından Türkiye'nin güçlü ve zayıf yönleri nelerdir?

Güçlü yönler:

- Belirli bir seviyedeki enformasyon ve bilgi teknolojilerinin varlığı
- Genç ve üretken olabilecek bir popülasyon
- Araştırma ve geliştirmeye yönelik çalışma yapabilen üniversiteler
- Belirli bir seviyedeki biyomühendislik, genetik ve moleküler biyoloji teknolojilerinde birikimi olan kişi ve kurumlara sahip olmamız
- Savunma sanayinin beraberinde getirdiği iyi bir yazılım, elektronik ve hassas malzeme işlenmesi birikimi

Zayıf yönler:

- Bütçe içerisinde sağlığa ayrılan payın düşük olması ve dolayısıyla bu alanda yatırım yapabilecek firmaların finansal zayıflığı
- Teknolojik üretimin başlangıç yatırımlarının maliyetli oluşu ; kaynak eksikliği
- Yurtiçi rekabetin sadece fiyat üzerine yapılarak yatırımcı olabilecek firmaların rekabet ve yatırım gücünün düşürülmesi
- Yan sanayinin yeterince gelişmemiş olması ve böylece teknolojik ilerlemenin yavaş oluşması, dışa bağımlılık
- Standartların bulunmaması dolayısıyla kaliteli işletme kavramının sektörde yer edinememesi; sektörün saygınlığının yeterli oranda bulunmaması

8. Bu teknolojiler açısından ileriye yönelik tehdit ve fırsatlar nelerdir?**Tehditler:**

- Avrupa Birliği üyesi olma durumunda birlik içerisindeki düzenlemeler ve engeller
- Standardizasyon eksikliği
- Yüksek teknolojiye sahip yabancı üreticilerinin tekelleşme çalışmaları, yeni ve küçük firmaları satın alması, bu firmaların rekabet gücünün fazla olması
- Beyin göçü
- Stratejik olarak savunma sanayinin kontrol altında tutulması

Fırsatlar:

- Avrupa birliği ar-ge finansman desteği
- Dinamik ve atılgıncı, genç nüfus
- Tüm dünya de için bazı teknolojilerin hala yeni olması
- Yurtdışında çalışan, konularında uzman birçok kişinin doğrudan veya dolaylı olarak sektöre olabilecek katkıları
- Ağır sanayiye ihtiyaç duyulmaması
- Savunma sanayine bütçeden ayrılan para
- Ekonomik istikrar ile yabancı yatırımcıya yatırım yolu açılarak bilgi transferi

Servet Kürümoğlu